

REDACTIA

No. 20, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ANONIMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:

pe an 20 cor.

pe 6 luni 10 "

pe 3 luni 5 "

pe o luna 2 "

Pentru România și străinătate:

pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrierilor nerancate nu se primesc

Censul intelectual.

Nainte cu trei ani Kossuth Ferenc a pusese curajul să emită ideea că făcându-se reforma legii electorale, drept de vot să i-se dea numai cetățeanului care va ști scrie și vorbi unghurește. Ceea-ce ar însemna, ca dela eseceriarea celui mai cardinal drept constituțional să fie eschisă cel puțin jumătate din populația țării.

Am vestejit atunci cu ultima energie ideile reacționare ale șefului partidului pretins cel mai înaintat. Am arătat pe o parte imoralitatea ce se practică: în scris Kossuth, ca să escite și să facă naționalism între Unguri, vine cu asemene principii condamnabile, dar plăcute celor dela Dobrițin și Kecskemét, cu graiu viu însă, când se duce printre Români, cum s'a întâmplat nu de mult și la Beiuș, zice că-i pare rău că nu vorbește românește și jură că luptă pentru egalitate și fraternitate. D'asemenea am scos la iveală și duplicitatea, că pe când în scris cere introducerea unor astfel de reforme, ca să se apere fața de socialiști ori chiar pentru a-i câștiga ori cel puțin îmbălnzi, kossuthiștii spun că luptă pentru sufragiul universal.

Vorba e că nu poate fi pe lume ideie care dacă servește șovinismului, să nu câștige aderenți între patrioți. Ne pomenirăm deci mai zilele trecute că Zipsei dela Igló, să dovedească, vezi Doamne, că ei sunt mai catolici decât papa, au hotărât în ședința municipiului să ceară, printr'o adresă, ca legislațiunea țării să introducă reforma în sensul cerut de Kossuth.

Obrăznicia asta și lipsa de rușine a revoltat însă până și pe unele cercuri maghiare. Astfel „Nagyvárad Napló” într'un articol de fond dela 18 Septembrie pledează hotărât în contra censului intelectual, spunând că introducerea acestuia ar fi o mare nedreptate.

Eată de ce.

„În Ungaria — scrie — afacerea instrucțiunii publice se presintă așa, că școala este un teren exclusiv al celor cu stare și al claselor privilegiate. A știe serie și ceti este întocmai așa legat de o stare materială, după cum censul actual e legat de avere. Este adevărat: s'a declarat obligativitatea instrucțiunii, dar n'avem gratuitatea învățământului. Didactele sunt mari, cărțile școlare scumpe și, ceea-ce e mai esențial: nu sunt destule școli pentru numărul mare al elevilor. Clasele mai serece ale poporului s'ar eschide deci dela dreptul electoral și când s'ar introduce censul intelectual, întocmai după cum sunt escluse prin censul actual. Și ar fi oare drept să escluzi dela dreptul constituțional pe cei-ce în urma soartei vitrege au fost escluzi din școală?”

„Pedeapsa asta ar avea înțeles numai atunci când poporul din propria sa vină, ear nu din negrija statului n'a învățat carte.

De altminteri să zicem că s'ar introduce această reformă. Ea ar lovi nu numai în naționalități, dar și în Unguri, dintre cari, după cum dovedește statistica, mai bine de 40% nu știu carte. Nu-i vorbă, Ungurilor s'a-tunci li-ar rămâne destul deputați cari să le apere în parlament drepturile, ori mai bine: să le facă mereu legi de ocrotire. Rău adevărat ar fi numai de noi. De aceea mai ales acum, când dup-o zi pe alta ne așteptăm la dizolvarea parlamentului, bine să se gân-

dească Români pe cine trimit în Dieta și candidaților kossuthiști negreșit să le întoarcă spatele.

Nu cens, ci sufragiu universal cerem!

Fără comentariu. Citim în „Alkotmány” dela 29 Septembrie:

„În comitatul Torontal s'a făcut apel către tineri să intre de bună voie la miliție. Din satele germane, serbe și române până acum s'au înștiințat patruzeci tineri la comanda din Bečeherec. Din satele maghiare nici unul!”

Același ziar mai scrie:

„Judecătoria militară a reg. 2 (din Brasov) dintre soldații demonstranți, pe 3 i-a osândit la 8 luni temniță, pe 2 la 6 luni și de 6 dintre cei dela reg. 50 la câte 6 luni temniță.

Un singur lucru mai trebuia să adauge ziarul sus amintit: soldații aceștia sunt toți Unguri!

Contra dualismului. Grupul parlamentar condus de Wolf a ținut o mare adunare în Viena unde s'a demonstrat contra Ungurilor și s'a cerut desfacerea dualismului. Toți oratorii au ținut vorbiri fulminante în contra hegemoniei nesuferibile a Ungurilor, s'a decis ca în Austria întreagă să se agite pe chestia aceasta.

Căderea lui Khuen.

Suntem obișnuiți ca fie-care zi să ne aducă vre-o senzație. Ziua de ieri a avut și ea senzația sa: căderea lui Khuen.

Ca toate senzațiile, așa și asta, a venit pe neașteptate. Se pare însă, cu toate acestea, că a fost rezultatul unei — conspirații îndreptate nu numai în contra primului ministru, ci mai ales în contra Vienei. Ceea-ce nu ascund de altfel nici chiar ziarele aproape de guvern.

Eată cum s'au petrecut lucrurile.

După ce în ședința de Marți Barabás a rectificat intreruperea sa de Joi, spunând că a vroit să zică: „Nu credem că acesta e cuvântul regelui”, și a cerut iertare pentru întreg incidentul, kossuthiștii Krasznay și Eötvös, apoi fostul apopynist Hock, au adus vorba despre ofensa săvârșită de Körber la adresa Ungariei: prin recenta sa vorbire din Reichsrath, primul ministru austriac a insultat statul ungar, s'a amestecat în afacerile lui interne, a luat poziție împotriva sentimentului maghiar, și așa mai departe, — acestea au fost acuzațiunile ce i-s'au adus lui Körber. Și dacă a săvârșit toate acestea — s'a zis mai departe — cu învoirea prea înaltă, după cum a avut aierul s'o spună, conflictul între regele maghiar și împăratul austriac, ori mai bine: între cele două jumătăți ale monarhiei, iese pe zi ce trece mai mult în relief.

S'a sculat atunci să vorbească Khuen.

„Eu așa înțeleg vorbirea lui Körber — zice — că el a vrut să apere numai acele drepturi cari sunt asigurate în art. XII dela 1867. Numai așa se poate și numai așa-i permis să se explice vorbirea lui.”

Opoziția erumpe aci în sgomot colosal.

— Nu ocoli chestia!

— Pauzi cutezanță!

— Ne mai auzi! Ce explicare-i asta, — se striga din șirele opoziției.

— Declarațiunile lui Körber trebuie respinse, iar nu explicate, strigă atunci guvernamentalul Ivánka Oszkár.

— Nu primesc nici un fel de inițiere ce contrazice spiritului constituției maghiare, — zice Khuen.

Scandalul se pornește atunci cu o putere elementară.

Khuen abea mai poate continua și după ce spune că el cu Körber n'a vorbit despre chestii militare, s'așează.

Era vedit că răspunsul dat de Khuen opoziției, n'a mulțumit nici pe guvernamentalii.

Dezinc care conducea desbaterile, s'a coborât din scaun și Apponyi s'a urcat să conducă el ședința.

După ce Pichler spune să țeara cu totul alt răspuns ar fi așteptat dela primul ministru, Kossuth propune ca Dieta să nu primească răspunsul lui Khuen, ei să se țină mâne ședința și să se discute asupra lui.

Szentiványi, fruntaș apopynist, într'astea vorbea cu Héderváry și din gesturile și atitudinea sa se vedea că nu aprobă pe primul-ministru. Când auzi propunerea lui Kossuth, se întoarse spre el și făcu semn de aprobare.

Contele Apponyi întrebă atunci Dieta dacă primește propunerea lui Kossuth. Din toate părțile se striga: Da, da, primim.

Presidiul anunță deci că mâne se va ține ședința pentru a se discuta asupra răspunsului primului-ministru.

Opoziția pleca deja din sală, când dintre guvernamentalii se ceru votare în regulă. Fiind-că se cerea cu insistență, presidentul ordonă votare.

O parte mare a guvernamentalilor votează cu kossuthiștii și cu poporalii.

Senzația e mare.

După ședința Khuen s'a sfătuit mult cu amicii săi ear drept rezultat al sfătuirilor a fost — cel puțin așa afirmă ziarele — că și-a înaintat telegrafic demisia M. Sale și nici nu se va mai duce pe azi la Viena, să fie de față la dejunul ce se va da în onoarea țarului, care sosește la Viena.

Depinde însă dela răspunsul ce-l va primi dela cabinetul M. Sale că va merge ori nu la Viena, și peste tot, că M. Sa îi primește ori nu demisia, fiind adică și altă deslegare: să-i dea dizolvarea și pe onorabili conspiratori să-i trimită la plimbare.

Amănunte asupra crizei.

După ce s'a întâmplat votarea în ședința de Marți ministrul Plósz s'a adresat lui Khuen:

— Știi ce însemnează asta?

— Da, a respuns Khuen, știu și voiu trage consecuențele.

De altfel Khuen în zilele din urmă a spus de repetite ori că nu poate să stea cu actuala majoritate, care nu-i compactă și nu te poți răzîma cu siguranță pe dânsa.

Aseară s'a ținut consiliu de ministri. Toți au declarat că aprobă procedura parlamentară alui Khuen și dacă nu și-au înaintat și ei demisia, e pentru-că și-au dat-o încă la 28 August ear d'atunci numai provizorii sunt.

La ședința comisiei aleasă pentru a formula păreriile partidului în chestia militară, care și-a început ieri desbaterile sub presidiul lui Széll, primul ministru n'a mai luat parte.

Deputatul Kristoffy deja cu o zi înainte i-a spus primului ministru că la prima ocașie apopyniștii o să-l părăsească.

De altfel Apponyi el însuși a agitat mai tare contra lui Khuen, ear Szentiványi a zis: „În oală mică nu se poate ferbe un bou. Cu talentul seu, Héderváry nu face pentru a conduce Ungaria.”

Este, de altfel, dela 1867 încoace, întâiul caz că un guvern cade în plină ședința a Dietei, în urma unui vot de neîncredere.

Dintre apopyniști numai Zselénszky a votat cu guvernul. Dintre poporali Rakovszky și contele Zichy Aladár. Deputatul Aradului, Salacz Gyula, a votat contra.

Se crede că M. Sa abea la sfârșitul septemănei se va putea ocupa de rezolvarea crizei, când e probabil că vine la Budapesta.

Azi, după dejunul dela Schönbrunn M. Sa se duce cu țarul la vînătoare, la Mürzsteg.

Așa că va trece vreme, până să fie designat noul primministru.

Se crede — ori mai bine — sunt temeri că Dieta va fi suspendată pe vreme îndelungată, prin decret regal.

Românii din Bucovina și criza.

În ședința de Vineri a Reichstagului austriac, în numele clubului Românilor din Bucovina, cu privilegiul discuțiunii asupra legii care regulează contingentul anual al armatei, dl Lupu a făcut declarațiunea aceasta:

Clubul românilor din Bucovina, pătruns de convingerea nestrămutată, că în interesul imperiului, ea și a diferitelor regate și țări ce-l compun, țaria sa trebuie să rămână totdeauna și în tot timpul neslăbită, și că, în vederea evenimentelor regretabile menite a submina această țarie, consolidarea ei nu poate fi neglijată, declară că aprobă toate măsurile ce pot ajuta la acest scop și că se opune la toate demersurile ce ar putea clinti țaria imperiului. În acest înțeles va și vota clubul românilor.

Cu această ocașie, clubul își exprimă față de Coroană recunoștința sa sinceră și adânc simțită pentru declarația fermă și neclintită, că ține cu țarie la organizația existentă și încercată a puterei armate și nu va renunța nici-odată la drepturile și atribuțiunile garantate prin Constituție șefului suprem al armatei, cum și pentru asigurarea formală că armata va rămâne unită și comună, ca o forță puternică pentru apărarea monarhiei contra ori-cărui inamic.

Congresul socialist german.

Ultimul congres socialist, ținut la Dresda, e, desigur, unul din cele mai interesante. Din cele petrecute, vom da un rezumat al discursurilor fruntașilor Bebel și Vollmar, conducătorii celor două fracțiuni cari sunt animate de următoarele opinii:

Pe de o parte, se susține, că partidul ar trebui să-și conserve caracterul revoluționar și să nu înceteze nici-odată combaterea inverșunată a societății burgheze.

În tabăra opusă se susține, că partidul trebuie să fie oare-cum oportunist. De altfel, aceasta ar fi evoluția normală a mișcării socialiste, zic reformiștii. Odiñoară, socialiștii, revoluționari protestau contra intrării socialiștilor în parlament,

și azi nu e țară, unde partidul să nu caute a-și face loc în parlamente. Altă dată, intransigenții se opuneau la participarea socialistilor la alegerile comunale, azi ei sunt reprezentați în toate municipalitățile Germaniei. Dacă azi partidul ezită, de trebuie sau nu să ceară un loc de vice-președinte în Reichstag, va veni o vreme, când în mod fatal va trebui să-și impună acest lucru. Cazul lui Millerand a grăbit evoluția logică a socialismului și viitorul nu poate fi decât al reformiștilor — oportuniști — susținători.

Bebel a câștigat partida și majoritatea congresului s'a pronunțat contra socialismului reformat, dar aceasta nu împiedică, ca Vollmar să-i fi fost superior. Trebuie citite cu atenție cele două cuvântări ale acestor șefi socialiști, a două fracții opuse, pentru-că în aceste discursuri se oglindește toată criza, ce străbate acum partidul socialist german.

Congresul, după-cum aceasta era de prevăzută în urma primirii făcute de delegații discursului lui Vollmar, a adoptat, cu enormă majoritate, propunerea lui Bebel care s'a pronunțat categoric contra cererii de a avea un vice-președinte socialist în Reichstag. Insuși Vollmar și amicii săi făcând act de disciplină au votat propunerea lui Bebel. Singur Bernstein s'a opus până la capăt, manifestându-și astfel intenția de a urmări tactica sa reformistă, care singură ar conveni în momentele de față partidului socialist.

* * *

Discursul lui Bebel a fost îndreptat contra moderatilor.

El nu crede, că partidul împăratului va îndrăzni să se atingă de sufragiul universal pentru a răspunde la marele succes electoral al socialistilor; dintre toate partidele antisocialiste se vor uni, mai mult ca ori-când, într'un bloc contra democrației.

Și pentru-că socialiștii au de azi înainte 81 deputați în Reichstag, nu trebuie să-și facă iluzii: ei vor fi neputincioși.

Să persistăm deci în politica de opoziție revoluționară și să combatem pe moderați.

Acei, cari nu se vor supune, vor fi expulsați din partid. Moderatii vor spune, că nu e decât o neînțelegere între dinși și noi. Dar echivocul nu trebuie să persiste.

Di Bernstein a comis cea mai mare stângăcie cerând, ca socialiștii să aibă un vice-președinte în Reichstag și să meargă la Curte, la acel împărat, care a insultat și amenințat pe socialiști înaintea lucrătorilor lui Krupp și care nu așteaptă decât un prilej nimerit, pentru-ca să-și mobilizeze armata contra poporului său. (Tunete de aplauze).

Bebel a adăugat, că la München, unde Vollmar e aplaudat, socialiștii se ramolesc în mijlocul butoaielor cu bere. Faptul, că Vollmar e laudat de presa burgheză, ne dă măsura foloaselor pe care le-ar aduce partidului socialist ideile lui Vollmar, dacă ar fi puse în practică.

„Atât timp cât voi trăi, — a declarat Bebel — voi combate societatea burgheză, și-mi voi da osteneala să o distrug. Exemplul lui Millerand, socialist devenit ministru în Franța, a zăpăcit mințile. Se va spune poate că sunt animat de invidie joasă contra lui Vollmar, „că nu e loc pentru două Alexandri“ în partidul socialist, ca și cum noi n'am fi putut sta unul lângă celalalt, ca Goethe și Schiller!..

„Vollmar ministru, ca și Millerand, va fi cu mâinile legate; aceasta va însemna distrugerea partidului socialist.

„Socialiștii reformiști așteaptă evenimentele și zic, că masele nu sunt încă coapte să guverneze. Dar așteptând, nu ar esita să primească pentru dinși posturile de ministru sau vice-președinte al Camerei.

„Vă asigur însă, că n'ași fi de loc ambarasat dacă ași ajunge mâne la putere. În 24 de ore s'ar vedea, dacă masele știu s'au nu să guverneze“.

Congresul a aplaudat acest violent discurs, care a ținut două ceasuri, cu un entuziasm mare, în vreme ce minoritatea reformistă părea abatută.

Di Vollmar, răspunzând lui Bebel, a vorbit patru ceasuri.

El a declarat, că tendințele „revisionsiste“ sunt o sperietură imaginată de Bebel pentru a se descotorosi de acei-ce nu vor să se supună dictaturii sale, care e o adevărată primejdie pentru partidul muncitor.

Se poate să fie nuanțe diferite de opinii între socialiști. Di Bebel, care nu le tolerează, e un dușman al libertății!

Vollmar a amintit, că toate modificările la program, combătute la început de Bebel, ca o periculoasă erezie, au fost primite și de partid și de Bebel, câți-va ani mai târziu.

Dacă votarea rezoluției Bebel contra revisionsiștilor calmează oareș-cari griji, imagineare, el nu se opune la asta. În ori-ce caz, autorii rezoluției au dat dovadă de bun simț esistând să vizeze persoana și nerecomandând, după-cum au amenințat excluderea acelor ce nu s'ar supune.

Vollmar a atras apoi atenția congresului, că Bebel în atitudinea lui se îndrează spre o dictatură „à la Cromwell“, care va reduce congresul la rolul unui parlament înregistrator.

Di Vollmar justifică discursul său dela Munich „De câte ori vre-un tovarăș scrie ceva, care displace, se asmută asupra-i o bandă de lupi, și e combătut prin mijloace, care măr dor.“

În privința vice-președinției, e loc să examinăm dacă dobândirea acestei demnități este avantajoasă, și este, pentru-că dacă n'ar exista obligația de a merge la Curte, am fi unanimi a reclama postul unui vice-președinte“.

Di Vollmar înțelege greutățile ce ar rezulta dela personalitatea împăratului, dar de-o camdată nu trebuie să amestecăm sentimentele în treburile politice. Mai târziu se va judeca altfel. Actualmente însă, chestia e tranșată. Majoritatea s'a pronunțat pentru negativă. E de prisos să mai urmăim discuția.

Di Vollmar mai zice cum că i-se impută că se arată nepăsător față de forma de guvernământ. În fond puțin importă dacă-i imperiu sau republică câtă vreme majoritatea Reichstagului subsistă cu interesele sale de clasa.

„Noi nu suntem burgeji pentru a ordona eticheta guvernamentală. Noi reclamăm reforma societății. Avem în partid oameni cari au specialitatea de a transforma toate incidentele grave în chestii de principii și de a proclama la fie-ce clipă, că partidul-i în primejdie, pentru-ca să poată poza ca salvatori.

Dar cine n'a fost condamnat în anii din urmă?

Liebknicht n'a vrut să participăm la lucrările Reichstagului. A declarat că cine transige cu inamicii se leagă cu dinși.

Proletariatul se ridică ca un singur om și protestă în privința trădării. Mai târziu s'a schimbat părerea. A urmat chestia sindicatelor de muncitori. Bebel a strigat un *Caveant consules!* Iar zece ani după asta a devenit un călduros partizan al sindicatelor. Apoi veni participarea la alegerile municipale care fu declarată întâi ca disolvantă. Astăzi consilierii municipali berlineji poartă la gât un lanț aurit cu o medalie în care-i săpată efigia regelui Frederic Wilhelm al II-lea. (Iaritate).

Și cei ce vor să puie pe rug pe tovarășii noștri cari ar purta la curtea regală cullota scurtă, admit ca socialiștii să poarte pe pieptul lor imaginea unui rege.

La Colonia în anul 1893, Bernstein preconisă participarea la alegerile Landtagului prusian. Și a fost fulgerat pentru asta. Mai târziu Bebel a regretat că s'a opus și a declarat la Mayența că-i o datorie să participăm la alegeri, și a mai zis... cum fac tovarășii noștri în Bavaria și Baden“.

Bebel locuiește ca și mine, la marginea unui lac. La el influența îngăduitoare nu se manifestă.

Di de Vollmar, condamnă de asemenea, atât lingușirea maselor populare, cât și a monarhiilor. Istoria a demonstrat că masele nu sunt infailibile. „De ani de zile suport imputările exagerate ale lui Bebel. La urmă îți pierzi răbdarea. Temperamentul și nervositatea sa, nu-i dau privilegiul de a-și permite toate.

„Se pare că nu numai pe tronul imperial și chiar pe tronul partidului socialist se găsește temperamente neastâmpărate. Acei cari vor să guverneze oamenii trebuie ca dintru-întăi să învețe a se guverna pe sine însuși.

„Bebel ar trebui să se ferească de a ataca cu mijloace condamnabile ceea ce nu-i place. Bebel face mult pentru partid, însă și ceilalți tovarășii jertfesc de asemenea partidului timpul și inteligența lor.

„Bebel judecă bărbații și femeile, își cenzurează colegii, le distribuie ordine, amenințări, și desonoare, Bebel excomunică nu numai indivizii ci întreaga țară Bavareză merită să fie cusută într'un sac — zice el — și dată pe gârle.

„Pecat că Bebel n'a atacat anul trecut pe Bavarezii. Avea aerul de a părea fericit că a fost în München.

„A evitat cu îngrijire de a rădica chestiuni iritante. Bebel împărtășește cu la mark disprețul său pentru Germania de sus, — „Vezi die Bebel, nu ori-ce o să poate să fie prusiac.

Bebel vorbește pururi de dînsul. Am langajul unui director, al unui Cromwell vorbind către parlament-croupiour. El găsește prea numeros grupul parlamentar socialist. N'o spune, dar e evident, că-i mai ușor de a comanda unui grup parlamentar de o duzină de deputați decât la 81 de deputați, dar noi nu vrem o sectă, ci un partid.

Di Vollmar citează un pasagiu dintr-o cuvântare a lui Bebel și zice: „Dacă eu aș fi vorbit astfel de Millerand, mi-aș fi aprins lumca în cap. Insa lui Bebel însuși presa burgheză i-a adus elogii pentru aceasta“.

Di Vollmar impută congresului terorismul său, și zice că netoleranța lui Kautsky care zice: „Mai bine să piară partidul decât teoriile sale“, e o exagerare.

Di Vollmar impută congresului terorismul său, și zice că netoleranța lui Kautsky depășește pe aceea a unui papă infailibil.

„Tovarăși, dacă se pune o botniță, puțin îmi pasă dacă-i polițistă, religioasă sau democratică. La ce bun să răsturnăm idolul dacă înălțăm altul la loc? Revisionsiștii cum îi veștejiți prin rezoluția voastră, nici nu există“.

Di Vollmar, se felicita că rezoluția congresului nu pronunță excomunicării cum s'a anunțat. „Prima intenție era să se excludă personalitățile genante, exagerându-se divergențele de vederi. Eu vă asigur că nici odată partidul n'a fost mai unit.

Să punem capăt acestei lupte fratricide, ca să putem relua odată nobila noastră misiune“. (Aplauzele minorității sunt înăbușite de strigătele ostile ale majorității).

Evenimentele din Serbia.

Belgrad, 28 Sept.

Generalul Sava Gruici a sosit azi din Constantinopol. Regele l'a primit îndată în audiență mai lungă și l'a însărcinat cu formarea cabinetului. Gruici a primit misiunea.

Radicali independenți în conferința ce au ținut au decis să spriginească pe Gruici și vor fusiona cu moderații, căror li-ar ceda patru portofolii în cabinet, așa că Ruzici și Protić, actuali ministri, se rămână; dintre moderați ar intra Nicolici și Miloslaievici. Pentru dînșii nu cer de cât două locuri. Liubomir Jivovici a declarat că din cauza sănătății sale zdruncinate nu poate intra în cabinet.

La alegerile parțiale au reușit 4 liberali, 2 moderați și 2 radicali independenți.

*

La încoronare.

De Elliot Murray.

II.

— Icoana mea? Până când suntem împreună, iubită, să nu pierdem timpul cu palide copilării.

— Trebuie că te costă mult timp, până înveți asemenea frase — zise fata rîzind.

— Sunt silit a o face răspunse Anthony — căci altfel m'aș da de gol față cu dumneata.

— Eată-ți icoana — zise Barbara în loc de răspuns și arată spre un tablou.

Acesta reprezintă un tânăr de-o rară frumusețe, era Carol Stuart în etate de două-zeci de ani.

— Îți samănă foarte mult, — zise fata, acum însă ești schimbat puțin. Tata a făcut pe căpitanul Barlow să crează că nu-i portretul regelui ci al d-tale.

— Și portretul lui Carol Stuart îl țiineți între cele ale familiei? — întrebă tinerul încet. — Prin ce merită el acest favor?

— Ah, eu aș putea muri pentru omul acesta, privește acei ochi triști! — Dacă tatăl-meu s'ar atașa pe față la partizanii lui, aș merge și eu cu el chiar și la pierire!

Până ce vorbea, a apăsător grabnic un punct dela cadrul icoanei și aceasta a început a se da încet la o parte.

— Eată scara secretă. Vrei să coborî?

— Dacă îmi vei fi d-ta conducător.

— Ti-e teamă că earăși te nchid?

— Pssst!.. s'a oprit să asculte. — Dinspre curte vin călăreți! Va fi căpitanul Barlow — zise Barbara. — Numai D-zeu știe de ce vine aici așa de des.

— E foarte neplăcut. Acum ce să fac? Nu cutez să n'tâlnesc pe Barlow. M'ar recunoaște... — Vino, scoboară scara — șopti fata, pierzându-și prezența de spirit.

S'au coborît prin deschizătura îngustă și Anthony a tras icoana după sine. Aceasta a sărit earăși la locul ei cu o pocnitură sgomotoasă.

— Ce ai făcut? întrebă fata, speriată — acum n'o putem deschide pe din lăuntru. Am voit să mă reîntorc și pe d-ta să te las aici.

— Acum trebuie să rămâi cu mine — zise Anthony și-i luă mâna cu gingășie. — Tatăl d-tale știe că suntem aici și ne va elibera când a trecut pericolul.

— Capitanul Barlow însă va fi surprins că nu mă vede, obiecționă fata.

— Miserabilul! El nu e vrednic să privească în fața d-tale.

— Sper, că tata va veni după noi în curând — zise fata în loc de răspuns.

— Ear eu sper că n'are să vie așa de curând, — răspunse tinerul — eu sunt mulțumit de societatea în care mă aflu.

S'a așezat pe o treaptă și tinerul începu a vorbi despre lucruri serioase. Spunea că regele e încunjurat de spioni și crede că trebuie să cadă casa Stuart. Mai bine ași voi — urmă apoi — să părăsesc

ori-ce splendoare — să stau într'o căsuță singuratică cu o ființă pe care o iubesc și despre care aș ști că mi ar fi credincioasă.

— Pentru voia regelui rămâi Anthony — zise Barbara.

— Pentru regele? Il cunoști poate?

— Nu, însă mi-aș da inima, viața și aspirațiunile toate pentru el, dacă aș ști că-l pot face fericit earăși. Se auzi un viu sgomot de arme.

— Sunt în galerie — șopti fata.

— Cunosc secretul?

— Nu, nimeni, însă pentru-ce au venit? Nu e numai căpitanul Barlow.

— Mă caută pe mine

— Pe d-ta? Apoi știu că d-ta ești credincios... — Nu știu cu siguranță. O pot însă presupune că am la mine acte periculoase și de valoare.

— Sunt aici la d-ta?

Da. Sunt prins ca și cloșanul în cursă. Nu e nici o scăpare?

— Nicăiri. Chefa dela grădină nu e la mine.

— Bat în perete — zise Anthony.

Barbara se apropie tremurând de tinerul acesta o cuprinse în brațe.

— Ce ți-s'ar întempla, — dacă te-ar găsi? întrebă fata.

— În aceste zile moartea de om nu se consideră drept asasinare

— Și numai hârțile te compromit?

— Da, acelea afirmă personalitatea mea, ca sol al regelui.

— Incredințază-mi-le — șopti fata. Tinerul esita.

— Iubită, pot avea încredere?

— Te poți îndoi de mine, Anthony?

— Asculta-mă, iubită. Să nu te ui-mească, că o spun așa de grabă. Trăiește, ori mor cu regele. Și așa când voi fi pri-beag, te desleg de promisiune. Spune-mă iubestă așa cum eu te iubesc și-mi rămâi credincioasă?

— E o declarație atât de neașteptată — zise fata încet. Insa tot atât, dă-mi actele. Nu știu, dacă te iubesc deja, îți promit însă că-ți voi păstra secretul cu fidelitate.

Îi predete un mic pachet de hârți și fata le ascunde în sân. Apoi începu a vorbi într'un ton fierbinte de dragoste, așa, cum încă nu i-a vorbit nime. Și fata simțea cum cu încetul îi câștigă inima.

Era o veche dorință a tatălui ei, să se ia, și fata cu toate astea avea o teamă de el. Cuvintele îi erau așa pline de patimă, brațele cari o cuprindeau, atât de fierbinți. Și într'o clipă buzele-i ardeau deja pe ale ei.

De-odată s'a auzit o pocnitură. Era însă întunec în jurul lor și nu putea distinge nimic.

— Va fi fost oare spiritul? — întrebă fata.

— Cine m'a atins? — întrebă tinerul? (Va urma).

Tradusă de: Idol.

Eri lau asasinat, în propria-i casă, la Iarebița, pe progresistul Cirici. Va zice fic-care partid are acum câte jertfă electorală.

Din străinătate.

0serisoare a lui Balfour. Dl Balfour, președintele consiliului de ministri din Anglia a adresat o scrisoare arhiepiscopului de Canterbury, asigurându-l că împărtășește sentimentele de oroare și de indignație ce evocă situațiunea actuală a lucrurilor din sud-estul Europei și adăugând pe când Poarta a fost ca de ordinativă și dilatorie, responsabilitatea revoluționarărilor este în adevăr mare.

Ajutorarea inundațiilor. Camera de Comerț din Londra. Ministrul președinte de Körber a declarat în cursul discuției asupra măsurilor pentru victimele inundațiilor, efectele catastrofei depășesc pe cele alor din urmă an.

Gvernul va veni în ajutorul celor răbiți în marginea mijloacelor sale financiare.

Anglia către Bulgaria. Agentul diplomatic al Angliei a făcut ministrului afacerilor străine următoarea comunicare: Nici Turcia, nici Bulgaria nu trebuie să complice pe sprijinul guvernului Majestății Sale britanice în cazul când ele s'ar impotrivi pe față sau pe ascuns la executarea programului de reforme în Macedonia.

Gvernul englez stăruie pe lângă guvernul otoman și-l încamnă de a aplica aceste reforme în mod mai eficace și își propune de a consulta pe celelalte Puteri asupra posibilității de a introduce și alte măsuri mai proprii pentru a remedia starea actuală de lucruri din acea provincie.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 30 Septembrie n. 1903.

Dobrișinul, acest oraș neaș unguresc, nu putea rămânea nici el în urma altor orașe, ci în ședința de ieri consiliului comunal a votat unanim să va opri pe slujbașii comunali să primească dare cătră stat dela cetățenii cari ar voi să plătească.

Această hotărîre s'a adus și în șerens.

I. P. S. Sa Mitropolitul Meșianu — digrațiat. La masa francmasonilor (dela otelul Central) s'a hotărît că mitropolitul Meșianu nu mai e cu sentimente patriotice, din cauză că nu s'a făcut luntre și punte, pentru-ca biserica română autonomă, prin consistoriul mitropolitan, să primească fără șovăire ordinul privitor la catechizare în limba arpadină. Daceea organul francmasonilor, „Aradi Közlöny”, în numărul de ieri publică un articol exprimându-și desamăgirea asupra patriotismului I. P. S. Sale. Se zice că Prea Cuviosul stariț Augustin în spus-o că dacă ar fi ajuns el vlădică, năfel se petrecea întreaga daravere, ear francmasonul Beles a observat: „Ez már ugy van!” (Amu asta una așa te!)

În interesul adevărului constatăm că foia pe care „Gazeta” o publică în numărul său dela 16/29 e. a apărut întâiu în ziarul nostru (la variată), tradusă de noi, de unde a luat-o deci „Conservatorul”, din care o reproduce apoi „Gazeta”.

Făcem observarea aceasta pentru-că mai săptămânile trecute „Gazeta” ne certa rău din cauză că am reproduș ceva ce tradusese un colaborator al său.

De la Asociațiune. Sâmbăta la ora 4 p. m. comitetul Asociațiunii a ținut ședință. Dăm din obiectele pertractate următorul: Se prezentează oferta arhitectului G. Maetz pentru zidirea muzeului național în partea dinspre parcul Zoldis a grădinei disponibile. Dl Maetz se angajează a clădi și muzeul cu o reducere tot de 15% de la suma divisului. Intocmirea pentru încălzirea centrală, pentru boltirea salet marî după sistemul Rabitz și sculptarea figurilor în peatră se vor da separat direct în întreprindere. — Astfel

ambele edificiul ale Asociațiunii se vor clădi de-odată, — dacă magistratul va dispune urgenta rampere a zidului de lângă parc. — Biroul se autorizează a interveni în acest sens. (Telegraful)

Francezii despre România. Din Vals (Franța) se scrie următoarele:

„Astă-seară, la banchetul oferit de comuna Vals celor 120 de medici francezi și străini, cari fac excursiune științifică pentru studiul stațiunilor balneare și climaterice din Pirenei, a luat cuvântul d-rul C. Poenaru-Caplescu, medic al spitalelor civile din București. În discursul său, a arătat câte simpatii leagă pe Români și Francezi, cât de mult se învață limba franceză în România, câtă influență și ce rol a jucat și joacă Franța în civilizațiunea românească. A insistat asupra studiului medicinel din țară, care urmează pas cu pas școala franceză. A vorbit de moda și obiceiurile franceze, cari sunt zilnic importate din Franța. Discursul a fost des întrerupt de aplause. Oratorul a ridicat un toast cu ultimele cuvinte: „Vive le Président de la République! Vive le Président du V. E. M.! Vive la France!”

(Nota: V. E. M. este o prescurtare cu inițiale și însemnează Voyage d'Etudes Médicales).

Președintele, congresului savantului profesor Landouzy dela Paris, a răspuns la acest discurs, vorbind în termenii cei mai afabili și elogioși de țara și civilizațiunea română. A vorbit de M. Sa Regele Carol I, afirmând că este unul dintre cei mai inteligenți și mai instruiți Siveranți din Europa.

A vorbit de distinsa poetă Carmen Sylva, de talentele artistice ce caracteriză pe Majestatea Sa Regina Elisabeta și, ridicând un toast, a terminat zicând:

„Vive le Roi Carol I. de Roumanie! Vive la Reine Carmen Sylva!”

Ovreimea din lume. Toți știu că sunt mulți ovrei pe lume, mult mai mulți de cât ar trebui să fie. Ei înșiși se sperie de numărul lor mare, și prin date false statistice vor să dovedească, că sunt alții, cât par a fi. Dr. Barnett publică următoarea statistică ovreiască:

Rusia	5,186,000
Austria	1,143,000
Ungaria	851,378
Germania	581,000
Turcia	350,000
România	269,015
Anglia	230,000
Francia	86,882
Italia	38,000
Bosnia și Herțegovina	8,213
Serbia	5,102
Belgia	4,000
Svedia și Norvegia	3,402
Spania	402

În Europa sunt aproximative 8.5 milioane, în Asia 31.000, în Africa 350.000 în America 1 milion 108 mii 698, în Australia 16 mii.

Aceste date statistice înfrumșează sporirea jidanilor. Nu poți merge în St. Petersburg, Viena, Budapesta, Berlin, Constantinopol, București, Londra sau Paris, fără să te întâlnești pe ori-ce stradă cu 5-6 jidan. Să nu mai înfrumșeze nici Barnett și nici alt ovrei sporirea neamului lor! Chiar dacă ar fi numai o sută de jidovi pe lume, și atunci ar fi miserie pe urma lor.

Convocare. P. T. Domni membrii ai Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român, despărțământul Oravița, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii culturii poporului român sunt invitați la adunarea cereuală, ce se va ține Duminică în 28 Septembrie (1 Octombrie a. c. în Oravița-română, cu următorul

Program:

1. Înainte de ameză: 1. Participare la serviciul divin, ce se va celebra în ambele biserici române. 2. Deschiderea adunării la 11½ ore în școala gr.-or. rom. 3. Raportul casarului. 4. Raportul comitetului cercual și revizuirea rațiociniului. 5. Stabilirea bugetului. 6. Acvitarea de membrii noi și încassarea taxelor. 7. Eventuale propunerii.

8. După ameză: 8. Disertațiunii, cari se vor înșina directorului cu 24 ore înainte de adunare. 9. Verificarea protocolului și închiderea adunării. Oravița, 14/27 Septembrie 1903. Dr. Petru Cornea, direct. despărțământului, Dr. Mihai Gropșian, secretar.

De la comitat. Comitetul permanent al comitatului Sibiu va ținea mâne

(Mercuri) la 9 ore a. m. ședință în sala mică a palatului comitatens, pentru discutarea obiectelor încă nediscutate, cari au să fie puse la ordinea zilei în congregația de toamnă a comitatului.

Avis. Aduc la cunoștința onoraților domni dirigenți de coruri, cum că m'am hotărât a țipări o Liturgie completă pentru cor mixt în 6 voci. Liturgia amintită va apărea cel mult în 3 săptămâni. Prețul este 6 coroane; cine dorește ca să-i fie trimisă recomandată are să adaugă un plus de 45 fil. Să recomandă, ca hani să se trimită îndată cu comanda, ca să nu să plătească rambursă. Adresele au să fie scrise legibil și precis. Comandele sunt a se adresa numai la autor: Antoniu Sequens, prof. de musică, Caransebeș.

Papa și Qirinalul. „Tribuna” dela Roma aduce o știre senzațională: actualul papă primind pe abatele Amelli dela Montecasino, i-a spus că se va duce la serbarea samicentenarului numitel mănăstiri. Va să zică va eși din Vatican, unde până acum toți papii s'au considerat ca niște prizonieri. Știrea face mare senzație și dacă s'ar adeveri, ar însemna o mare schimbare în relațiunile dintre Vatican și Qirinal.

Intimpinare. Ni se cere să publicăm următoarele:

„În Nr. 100/903 a „Tribunei Poporului” a apărut o notiță: Din „Siria” în care sum invinovați că n'am voit a merge la s. monastire deși eram așteptat etc. etc. Toată notița și plângerea e o minciună mai lungă decât drumul din Siria până la s. monastire; ear acel sau acei ce s'a plâns, până când nu va adeveri cele scrise il, il, dechiar de niște oameni mincinoși și lipsiți de tot simțul creștinesc. Siria la 13/23 Sept. 1903. Stimător: Vasile Poporicu, paroch.

Din sezonul de școală ni-au mai rămas o mulțime de ghiozdane, cari — din cauza că avem lipsă de magazine — le vindem cu prețuri foarte scăzute. În aceste sunt ghiozdane de piele, catifa, mușama și teracota. Ghiozdanele se vind, una câte una, în sala mare a marelui magazin Porter Vilmos, Arad, piața Libertății.

Efectul sigur al aparatului dublu electro-magnetic R. B. Nr. 86967 se dovedește zilnic în numeroase casuri ceea-ce suntem în pozițiune de a dovedi din nou prin următoarea scrisoare de mulțumire:

Stim. dl Müller. Deoarece-cre crucea electro-magnetică R. B. 86987 mi-a făcut în adevăr minunate servicii și din boal o de care am suferit în decurs de 7 ani m'am vindecat pe deplin, cu bucurie mă folosesc de această ocaziune ca să-ți mulțumesc din inimă: și te rod ca pentru amicii mei să-mi mai trimiți 2 bucati de cruce dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 a 6 coroane, imediat. Cu toată stima Emil Reiter, Leoben la 22/V 1901.

Pentru aceste motive recomandăm tuturor celor-cre sufer de gicht, reomă, astmă, influență sau neoralgie, peste tot celor-cre sufer de nervi, să primească cu cea mai mare căldură aparatul R. B. 86967, care se găsește la descoperitorul său Albert Müller, Budapesta, V. Vudász uteza 42 K.

Cea mai nestricăcioasă cremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac. un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.

Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.

Pasta Iuno 2 cor.

Pudra Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întaritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria” alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

AVIS.

Rugăm toți abonenții nostri cari sunt în restanță cu abonamentul foii, să binevolască a răs-cumpăra chitanțele de abonament, ce li-se vor prezinta prin oficiul poștal.
Adm., Trib. Pop.™.

Bibliografie.

A apărut:

LA ROMA

NEAPOLI — POMPEI — CAPRI — FLORENȚA — VENETIA. — LIDO. — LONDRA. — PARIS —

SCHIȚE ȘI IMPRESII

DE

RUSSU ȘIRIANU.

Se află de vânzare la Administrația „Tribunei Poporului”, Arad Volumul de 268 pagini, costă 2 cor., plus 10 pl. porto postal.

A apărut:

Biblioteca „Tribuna Poporului.”

N-rul 1.

NUVELE

DE

Tomile Zola.

Trei nvele d'o rară frumșea.

Prețul 40 bani + 6 fil. porto.

De vânzare la adm. foii noastre.

A apărut:

Povestiri și Schițe

de

S. Secola.

Prețul 1 coroană + 6 fil. porto.

De vânzare la administrația foii noastre.

ULTIME ȘTIRI.

Sentața. Belgrad, 30 Sept. Eri judecătoria militară a adus următoarea sentență în afacerea conspiratorilor militari:

Milan Novacovici și Lazarovici, căpitani sunt osândiți la 2 ani temnița grea și perderea gradului de oficer:

căpitani Tudarovici și Lubomirsky câte 1 an temnița.

sublocotenenții Socicovici, și Georgevici câte 8 luni, Dr. Velicovici, fost medic de Curte și locotenentul Lonslevici câte o lună.

Se crede însă că regele îi va grația.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Din prilejul culesului de viț

recomand din prăvălia mea de delicatose:

Șuncă de Praga, cal. l. mari și micl, slănină de carne și papricată, cârnaț afumat și crud, limbă afumată, cotlet marinat crud și fiert și salamă admirabilă;

apoi: cârnaț-Zărai, cârnaț de Paris, de sânge și ficat, pastete și alte cârnațării fine;

apoi: conserve de pești și carne, caviar de Orșova, elai, rom, lichioruri, țuice cognac, casuri de desert ș. a. m.

Venat, pești, raci și unt. —

Decorări de blide

se primesc pentru ori-ce prilej în ezecução frumoasă.

ZÁRAY GÉZA.

1071 1-3 fabricant de cârnațării.

Arad, piața Andássy 18. (Telefon 432)

Prea Stimate Dame!

Toate damele cari până acum își comandau corset-le din Viena sau Budapesta, au fost espuse la multe neplăceri. Ca să o evitați pe viitor, veniți la mine și comandați un corset de probă și veți convinge că corsetele la mine se croiesc tocmai ca în Viena sau Budapesta. Totodată corsetele vă vor costa cu câte-va coroane mai puțin.

1057 7-80

Recomand mai ales damelor mai tari

corsetele de croitură dreaptă

in preț de 6 fl. și mai sus Fac și corsete cu spirale de oțel dela 3 fl. în sus, corsete mici moderne dela 5 cor. în sus, corsete pentru îndreptarea staturii dela 3 fl. în sus. — Comandele din provincie se ezeacă prompt. Se primesc și reparaturi și curățiri. Rog pentru sprijinul m. st. dame.

Cu deosebită stimă

PILCZ IRMA,

croitoare de corseturi, ARAD, strada Deák Ferencz 30 (casa Bonts).

KISS GYULA

tâmplar de zidiri și mobile.

ARAD, strada Borosbényi-tér Nr. 23.

Primește tot felul de lucrări ce se țin de zidiri și mobile, precum: lucrări în lemn pentru clădiri, portale, aranjamente de prăvăliți și birouri. Aranjamente de culină, dormitor, sufragerie și salon, dela cele mai simple până la cele mai elegante prompt și estin.

972 16-25

Comande din provincă se ezeacă numai de cât.

— Desemnuri dau gratuit. —

— La lucrări pentru biserici dau rabat. —

Înainte de a vă cumpăra hainele de lipsă

Mergeți de vedetă!!

Bazarul de haine pentru bărbați, băieți și copii alui

Frank Leo,
ARAD,

Andrássy-tér n-rul 9 (vis-à-vis cu noua biserică minorităților) unde, pe lângă prețuri avantajoase, sunt îngărmădite pe sama publicului haine impozant de multe. Îmi iau voia o înșira următoarele:

Haine de toamnă p. băieți: de 12—17 ani.

Haine de șeviot, bun	10 cor.
Haine de școală, foarte tari	11—14 "
Haine de camgarn fin, deosebite culori	15—18 "
Haine moderne, execuție frumoasă, dela și mai sus.	20 "

Haine de toamnă p. copii: de 3—12 ani.

Haine cu 2 șire de nasturi	5—6 cor.
Haine Loden bun	7—8 "
Haine Loden veritabil de Zsolna	10—11 "
Haine de camgarn fin, specialitate, croitură modernă	12—14 "

Haine de toamnă p. bărbați.

Haine de șeviot	16 cor.
Haine mai fine șeviot	18—20 "
Haine de camgarn, cal. mijlocie	22—26 "
Haine din Loden veritabil de Zsolna	28—30 "
Haine de tot fine din camgarn modern	32—38 "
Specialități din cel mai fin camgarn frances.	40—48 "

Paltoane p. bărbați.

Din șeviot sur-închis, buzunare moderne 20 cor.
Din camgarn f. fin 28—36 "
Din șeviot double (d. toamună) 25—44 "
Specialități: șeviot și camgarn, calitate I. 44—50 și mai scump.

1066 5-10

Principii solide!

Clase după măsurile deosebite!

Serviciu prompt!

Din lipsă de spaț
cu prilejul

facerii inventarului

am ales o mare mulțime de

sticlării, porcelanuri

1069 8-10

și

lămpi

unele ește din modă, dar de tot bune

cari se pot căpăta în

cortul special

ridicat în curtea

(casei Gebhart)

piata Andrássy 16,

începând de azi, câte-va zile pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Se vor vinde: servisuri (porcelan) de ciai, cafea, moca. masă pentru 6 și 12 persoane. Farfurii, carafe, blide și alte vase. Servisuri de sticlă, pahare, ulcioare etc. Oglinzi, lavabouri. Lămpi de părete, masă și mână. Și alte nenumărate obiecte.

In atenția tuturor familiilor.

Cel mai vechiu atelier de reparaturi și depozit de biciclete și mașini de cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mechanic electric.
N-rul telefonului 96.
Biciclete de Dresda, calitatea I.
Depozit de
Mașini de cusut Singer pentru brodarit fine, și
mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe lângă garanție de 5 ani.
Instalări de sonerii și telefon.
Se primesc pe lângă mare garanție.
Mare depozit de bucăți de biciclete și mașini de cusut.
Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodăritelor.

Au sosit
sticlele de aburi
taveti și poame,
rezistând celui mai
caldură, făcut din o
pareți de sticlă, de
sau albă.

căpeta pe lângă prețuri
ginoase numai la

BAN E.

József
de sticlării
ray-utoza 2/c.
tot felul de sticle,
de fert, lampe, cadre
urețuri scăzute.

la PETROLEU de
ros; 1 litru 20 cr.
provincie prompt
1052 16-30

Cel mai bun izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericele,

bucăți de aur și argint (frante)
bilete de amanet
cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte.
1005 53-

Deutsch Izidor,

clăsoarnicar și juvaeriu
Arad, Strada Templou.
— Telefon n rul 438. —

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr 387.

BRAUN N. A.

depozit de culori
Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.
Mare depozit de firmis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.
— Comande din provincă se efectuează prompt și solid —
1034 32—
— Pachetarea gratuit. —

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,
ARAD, Andrassy-tér Nr. 9
(vis à vis cu biserica).
Execut orice fel de chipiu militar, postav financiar pentru pompieri, pentru preoți și civili, calitate bună, preț moderat.
935 34-80

Prapori și steaguri bisericesti

precum și
lucrări de zugrav execută
Ludovic Neisz
Arad, strada Chorin 2 și str. Hunyady 6.

KALMAR JOZSEF

mechanic.
Recomandă
Bicicletele
sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esteroară de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.
Eftine și pe lângă garanție
efectuează
975 61-

Reparaturi de biciclete,
instalări de
sonării electrice și telefonuri.
Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr 242.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.
ARAD, Strada Tabajdy Károly.
Execută tot felul de
lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctual. —
Lucru bun și solid! Prețuri moderate!
Serviciu punctual! 1045 21-

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai modernă croitură

Arad, str. Csernovits-Péter Nr. 1.

Din stoffe indigenă și englezească.
Executarea cu gust. Deasemenea fac
ori ce reparaturi cu preț avantajos.
Rog spriginul onoratului public.

Cu distincția stimă:

937 34-50

Wolster Izsó,
croitor bărbătesc.

Industrie locală!
Serviciu escelent!
ALBRECHT ÁGOSTON
(mai înainte Cseh Katalin)
din luna Maiu 1903 în
ARAD,
Strada Salacz
(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult on. public marele său

magazin de mănuși pentru bărbați, dame și copii

fabricat propriu, brăne, legături de stomac, suspensorii, șarșafuri de piele, irigatore și pânze de gumă, precum toate câte se țin de brânșă asta, pe lângă prețuri eftine. — Asortiment uriaș
1058 8-50

WOLF JÁNOS,

— ciobotar de ghete de bărbați și dame. —
Arad, colțul pieții Libertății și str. Simonyi.
Am onoare a atrage atențiunea on. public din loc și provincă, că în atelierul meu de ciobotarie pregătesc ghetele cele mai frumoase, elegante și solide, precum și ghete ortopedice pe lângă deplină garanție. 994 29-50

Nou atelier de măsur.

A luc respectuos la cunoștiința marului public, că în Arad, strada Batthyányi Nr. 23
am deschis atelier de măsur,
unde execut tot felul de lucrări de măsur,
precum: lucrările în lemn de lipsă la porțaluri, aranjament de prăvălie și la clădiri, cu prețuri foarte eftine și pe lângă garanție prompt și grabnic. Cu atât mai mult mă rog de părtinirea marului public, cu cât principiul meu e să satisfac conștiința mușterilor mei.

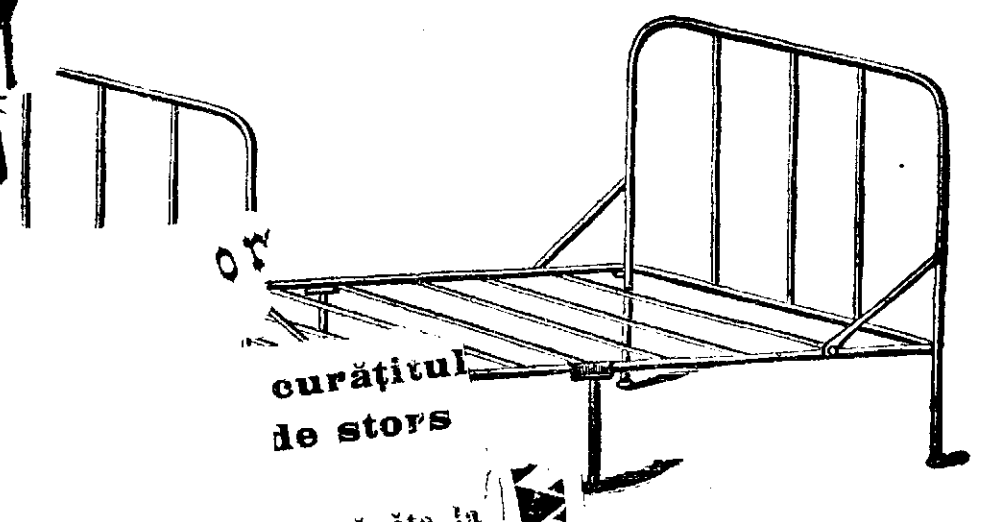
Cu deosebită stimă:

1007 7-50

Kiss Gaál,
măsar de clădiri și mobile.

SAZKY și MIHAJLOVITS

Fabrică de mobile de fer și saltele de rociuri de sirmă.
ARAD, colțul stradei Templou și Kölesey.

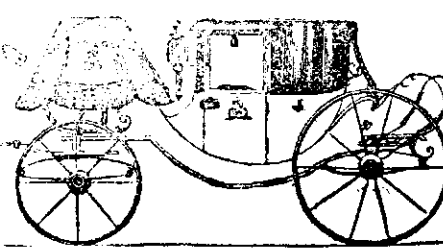
curățitul
de stors
pot căpeta la
acestul ram așa:
speri, școli, institute și cafenele.
de grădină (de descompus) și pavilionuri,
pentru cafenele și restauranturi.
la loc și provincă comercianților spre vizare mai departe. —
— Lucru escelent. — Lustru de gust. —
— Promptitudine rară! —

EDÜS GYULA

lie de perii, pământufuri și specialități de tualetă
ARAD, Andrassy-tér 15. (Palatul Hermann).
—
— Lustru de gust de
pământufuri și specialități de tualetă.
— Lustru de gust de
și lux; vâruitoare și alte obiecte în legătura cu aceste, precum și articli
de cerb, bureți, obiecte de tualetă indigene și străine, parfumuri, să-
puni, pravuri, paste, ape de dinți, pudre, pieptene etc.
Experiențele mele bogate câștigate pe acest teren îmi fac cu puțință să pot în-
dăli chiar și cele mai pretențioase dorințe ale cumpărătorilor mei, căci rivna mea
e încrederea mușterilor mei.
980 28-25

Nou atelier pentru fabricare de roți și trăsuri!

Am onoare a aduce la cunoștiința on. public din loc și din provincă, că în
Arad, strada Kossuth n-rul 18
am deschis un
atelier pentru fabricare de roți și trăsuri
corespunzătoare cerințelor moderne.

Indeplinesc în acest atelier toate
lucrările și reparaturile corespunzătoare
solid și prompt, pe lângă prețuri
avantajoase. Provoacăndu-mă la faptul
că numai în fabrică de mâna I. am
lucrat, sunt în poziția de a putea satis-
face pe deplin m. on. public, pentru al
cărui sprijin mă rog.
Cu deos. stimă
1068 3-10
Kiss Ödön, fabricant de roți și trăsuri.

„Mureșanul”

institut de credit și economii, societate pe acții în
MARIA-RADNA.
Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.
Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.
Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu
acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la
fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.
Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul
plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii
depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.
Direcțiunea.

DESCHIDERE DE PRĂVĂLIE.

Avem onoare a atrage atenția binevoitoare a damelor din loc și provincie la

atelierul de modă pentru dame

ce-am deschis tocmai acum și am provăzut conform recerșințelor moderne, în

ARAD, strada Deák Ferencz n-rul 7.

unde confecționăm, după fașon modern, **jachete, mantale de călătorit, haine pentru casă și stradă,** precum și tot felul de haine pentru **copii,** frumos și pe lângă prețuri foarte avantajoase.

Rugându-ne pentru sprijinul prea st. dame, semnăm cu deos. stimă

Kaiser Ferencz și soră,
croitorii de dame.

1055 7-30

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Mai nou product higienic pentru înfrumșetarea și nobilizarea pielii.

Efectul indată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei neteziuni de marmur alb și fineț, care acii niel prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzațiune insufletită. Mai perfect pe terenu pentru îngrigirea înfrumșetării. Nestricăcios! În moment efect.

Pe timpul întrebuințării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubițe, sgrăbuțe și altele pentru necurățirea pielii.

Notezește sbărcituri și semne de hubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, grumazul, brațele și mâinile conservă o trumșetă frapantă și o culoare drăgostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime să poate mai virtos ziua cu succés a se întrebuința. Nu conține niel argint viu, niel plumb, i tegulă i coroană.

Jahner săpun. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de ori-ce aspreală și eserecăt influința cea mai binefacătoare asupra pielii. La întrebuințarea Jahner-pomadel trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadel se înaintează foarte esențial. 1 drb. 60 fleri.

Jahner pudr. Jahner-pudrul este nedisputaver non plus ultra a tuturor pudrelor. Este un pudr pentru bal, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pelei, care are însușirea nu numai de a acoperi, ci este și absolut nestricăcios. Jahner-pudrul este un product perfecționat, care în privința bunății și a fineții și a nepernișosității este asemenea ori-cărui pudr indigen și din țări externe. Pentru blondine să ia: rosa s'au alb; pentru brunete (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 șatulă i coroană.

Jahner apă de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apă de gură nu va avea niel-când dinți găuroși și delatură durezza de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețioasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înălturarea respirațiunii rēu mirositoare. 1 sticlă i coroană 40 fleri.

Jahner pasta de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebuințează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pastă de dinți fără săpun. 1 dosă i cor.

Jahner pomadă pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la depina înălturare a mătreței din cap. 1 sticlă i coroană 60 fleri.

Jahner vapseală de păr. Resultat reușit! Nu desecolează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nestricăcios mijloc care indată după prima întrebuințare recăștigă culoare naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui otui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebuințare de sigur nu să întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se potfește (negru, brunet sau bēl) pentru părul încăruntit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos bēl, roșu și brunet să poate în timp foarte scurt bel-auriu colora. Apa blondina este pe deplin nestricăcioasă, fluidul e fără culoare și miros, care nu colorează niel pelea, dar niel pânzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu să poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vapseală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelei, contra gâdelării în ghit, catarhului de plămâni, a respirației grele. 1 șatulă 80 fleri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Ischias, Serân tiroa unor membre, înțepenirea musculilor și coardelor chilaviturilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curățese sângele, iritează activitatea mațelor și înaintează mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alto betesuguri. 1 boiță 80 fleri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încălzește rânza și sângole îngroaiat, depărtează acriciuna, flogma și ferea superfiuă și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rânzei (stomachului) în mișcare nouă și esicăt pofta la mănecare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporțește activitatea intestinilor, delatură ridicarea din stomach, amărăciuna, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 fleri.

Unsoare de ric a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun resultat nu numai la ric ci și la tot felul de exeresenții a pielii. 1 tegulă i coroană.

1036 14 - 25

Comandele să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu
Temesvár-Fabric strada principală Nr. 70.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

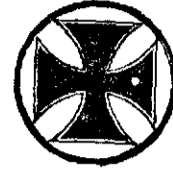
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemia, amuțeli, tuituri de ureche, bătăe-de inimă, sgărciuri de inimă, astma, auzul greu, sgărciuri de stomac, lipsa poftei de mănecare, răceală la mână și picioare, slăbirea pe ste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Înșușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefacătorul current, când pe deoparte vindecă cu succés boalele afătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra înbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se ada atestăte încerse din toate părțile lumii, cari prețese cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestăte. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebită putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea extracționară a crucei mele electro-mag-

624

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii în vechie

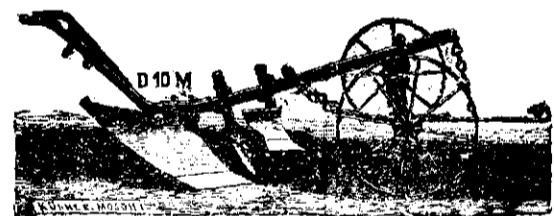
Prețul aparatului mic e

folosibil numai la copii și la femei

— — — — — tuție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pe și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadă
colțul str.

Mașini și unelte econ

așa

mașini de sămēnat, mașini p.

neghină, ciururi, mașini

ș. a. în calitate bună

și pe lângă prețuri avantajoase se

KOVÁCS SON

comerciant de mașini

ARAD, palatul Neuman

Escluzivul depozitar

al fabricantului de mașini din Moson

KÜHNE E.

